



HANDREIKING GEBRUIK VAN DOORSTROOMDATA

Opbrengst pilot 'optimaal werken met doorstroomdata'



TALENT OP ELK NIVEAU

VO RAAD

Oberon
onderzoek | advies

INHOUDSOPGAVE

1	Waarom doorstroomdata gebruiken?	03
2	Cyclisch werken	04
3	Onderzoeksvragen formuleren	08
4	Databronnen	12
5	Analyse: tips voor het in beeld brengen van doorstroomdata	17
6	Interpretatie: vertalen van conclusies in acties	19
BIJLAGE 1		
	Opdracht betrokkenheid bij beleidscyclus en cyclus voor datagebruik	21
BIJLAGE 2		
	Opdracht onderzoeksvragen en dataverzameling	21
BIJLAGE 3		
	Wat biedt het ManagementVenster	22
	Colofon	25



1. WAAROM DOORSTROOMDATA GEBRUIKEN?

DOORSTROOMDATA GEVEN INZICHT

Eén van de kerntaken van het voortgezet onderwijs is ervoor te zorgen dat leerlingen op een passende plek terechtkomen in het vervolgonderwijs. Scholen voor voortgezet onderwijs bereiden leerlingen daarom zo goed mogelijk voor op het vervolgonderwijs. Maar als de leerlingen eenmaal de overstap gemaakt hebben naar het vervolgonderwijs, zijn zij vaak uit beeld. Daarom zijn er steeds meer scholen die doorstroomdata gebruiken om zicht te houden op hoe het hun leerlingen vergaat in het vervolgonderwijs. Deze doorstroomdata bieden scholen veel nuttige informatie, die zij kunnen gebruiken om de doorstroom van leerlingen naar het vervolgonderwijs verder te versoepelen. [Hier](#) kunt u een filmpje bekijken waarin een schoolleider vertelt over de meerwaarde van het gebruik van doorstroomdata.

“We moeten als vo-school veel verder denken dan interne zaken en de diplomagens. Je opdracht als school is veel breder; het gaat er vooral om hoe leerlingen het doen in het vervolgonderwijs.”

WAT ZIJN DOORSTROOMDATA?

Onder data verstaan we alle gegevens die op een gestructureerde wijze verzameld worden en betrekking hebben op het functioneren van een school en het leren van leerlingen. Bij doorstroomdata gaat het dus niet alleen om cijfers over de daadwerkelijke doorstroom van leerlingen en over hun schoolloopbaan in het vervolgonderwijs, maar bijvoorbeeld ook om informatie die verkregen wordt uit enquêtes onder oud-leerlingen en uit interviews met oud-leerlingen of het vervolgonderwijs. Doorstroomdata geven antwoord op vragen als: naar welke onderwijssectoren en opleidingen stromen mijn leerlingen door, hoeveel leerlingen zitten na een jaar in het vervolgonderwijs nog op dezelfde opleiding, hoe hebben leerlingen de voorbereiding op het vervolgonderwijs ervaren en welke knelpunten ervaren leerlingen bij de overstap naar het vervolgonderwijs?

PILOT: OPTIMAAL WERKEN MET DOORSTROOMDATA

Om scholen te helpen optimaal gebruik te maken van doorstroomdata heeft de VO-raad een pilot uitgevoerd. Aan deze pilot hebben in 2015 ruim 25 scholen voor voortgezet onderwijs deelgenomen. Tijdens deze pilot hebben de scholen gewerkt aan de beantwoording van hun eigen onderzoeksvragen. Deze antwoorden hebben ze vervolgens gebruikt om daar waar nodig verbeteracties op te stellen. Gedurende de pilot hebben de vo-scholen samengewerkt met scholen voor vervolgonderwijs, bijvoorbeeld om data over hun oud-leerlingen te verkrijgen en bij het vertalen van de data in verbeteracties. De scholen hebben bij de pilot ondersteuning gekregen van een procesbegeleider van Oberon. Voorliggende handreiking maakt deel uit van deze ondersteuning. Als hulpmiddel is er onder meer gebruik gemaakt van het programma ManagementVenster van de VO-raad. Na afloop van de pilot hebben we de handreiking bijgesteld op basis van de ervaringen tijdens de pilot. Op die manier kunnen ook andere vo-scholen hun voordeel doen met de bevindingen van de pilot.

“In de pilot heb ik pas goed naar de cijfers van ManagementVenster leren kijken. Je moet er even induiken, maar dan heb je ook wat: je ziet waar je leerlingen naartoe zijn gegaan en of ze daar na twee en na drie jaar nog zitten of dat ze uitgevallen of geswicht zijn. Natuurlijk, de gegevens zijn geanonimiseerd, maar dan nog konden we heel goed zien dat onze oud-leerlingen vrijwel nooit switchen: in het schooljaar 2013-2014 bleef meer dan 99% bij zijn keuze. Prachtig natuurlijk, hadden we nooit verwacht!”

“Het initiatief werkt: we hebben nu data om te sturen. De informatie is nu voor het team beschikbaar. We gebruiken het nadrukkelijk voor onderwijsverbetering. We zijn erg tevreden over de antwoorden die we hebben gevonden.”

2. CYCLISCH WERKEN

PDCA-CYCLUS

Voor de borging en verbetering van hun kwaliteit werken scholen in toenemende mate volgens een vaste cyclus. Ook het optimaliseren van de doorstroom van leerlingen past binnen een dergelijke cyclus. Een in het onderwijs veel gebruikte cyclus is de zogenaamde PDCA-cyclus. De PDCA-cyclus bestaat uit de volgende onderdelen:

Plan: formuleren of bijstellen van de beoogde doelen. Bijvoorbeeld: verbeteren van de doorstroom van leerlingen naar het vervolgonderwijs.

Do: uitvoeren van activiteiten om de beoogde doelen te bereiken. Bijvoorbeeld: voorlichten van leerlingen over vervolgopleidingen en afstemming van het onderwijsaanbod op de kennis en vaardigheden die leerlingen nodig hebben in het vervolgonderwijs.

Check: evalueren of de beoogde doelen bereikt zijn en in beeld brengen van mogelijke verklaringen. Bijvoorbeeld: in beeld brengen hoeveel oud-leerlingen na één jaar in het vervolgonderwijs nog steeds op dezelfde opleidingen zitten en welke kennis en vaardigheden volgens oud-leerlingen essentieel zijn voor het vervolgonderwijs.

Act: vaststellen welke acties nodig zijn om de behaalde resultaten te borgen of verbeteren. Bijvoorbeeld: in het voortgezet onderwijs meer aandacht besteden aan samenwerking en zelfstandigheid.

De PDCA-cyclus heeft geen vast begin- of eindpunt. Een opvatting is dat de cyclus start met het plannen. Een andere opvatting is dat de cyclus begint met het in beeld brengen van de huidige situatie om op basis daarvan te kijken welke aspecten voor verbetering vatbaar zijn.

Zoals blijkt uit de voorbeelden is bij de beleidscyclus rondom doorstroom betrokkenheid van meerdere personen van belang. We denken daarbij in elk geval aan directie en middenmanagement, decanen, mentoren, docenten en vervolgonderwijs. In [bijlage 1](#) staat een opdracht waarmee u in beeld kunt brengen hoe de huidige en de ideale situatie op uw school is.

Tijdens de pilot is duidelijk gebleken dat het cruciaal is om het gebruik van doorstroomdata in te bedden in de beleidscyclus van de school. Alleen op die manier kan ervoor gezorgd worden dat dit gebruik geen eenmalige activiteit blijft, die alleen in het kader van de pilot heeft plaatsgevonden. Verder onderstrepen de pilotscholen ook het belang van eigenaarschap. Niet alleen de decaan, maar ook de directie, de docenten en de mentoren moeten zich eigenaar voelen van de uitkomsten van de analyses. Dit zijn namelijk in veel gevallen de personen die aan de slag gaan met verbeteracties.



“In mijn eentje kan ik echter niets met doorstroomcijfers. Daarom wil ik de analyse van doorstroomdata uiteindelijk cyclisch inbedden. Met structurele samenwerking, intern én extern, blijft wat we opbouwen behouden voor de toekomst.”

“Gevoelens of vragen op de werkvloer blijven te vaak op de werkvloer. Door daar doorstroomdata aan te koppelen en leidinggevenden te betrekken, volgen er sneller acties op.”

“Mijn advies is om de doorstroomdata te koppelen aan de vaste beleidscyclus. Kijk bijvoorbeeld jaarlijks naar de doorstroomdata uit het ManagementVenster en neem tweejaarlijks vragenlijsten af onder oud-leerlingen. De uitkomsten van de analyses van deze data kunnen op dezelfde manier besproken worden als de examenresultaten. Deze bespreek ik jaarlijks met het hele team. Deze dialoog over de cijfers is een heel belangrijke stap om draagvlak te creëren. Vervolgens bepalen we gezamenlijk welke acties we ondernemen. En die nemen we dan op in ons jaarplan voor het volgende schooljaar.”

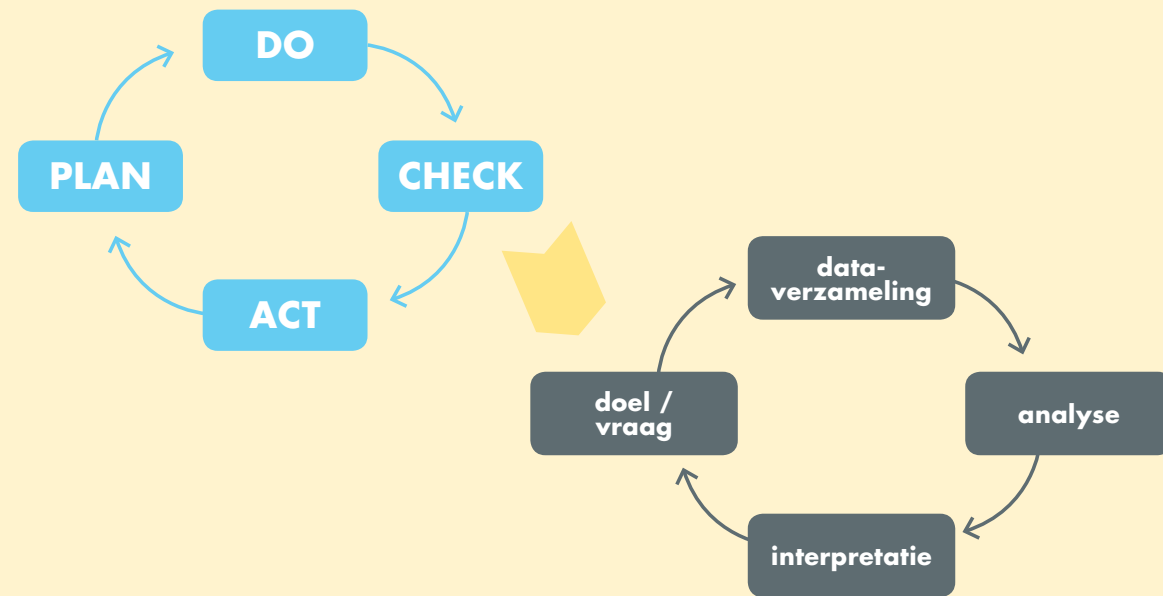
“Doorstroombeleid moet een vaste plaats krijgen in de beleidsplannen van scholen. Op die manier is voor iedereen duidelijk wat de doelen ervan zijn. Hier kan de schoolleiding dan ook gericht op sturen. En als het goed is, wordt dan ook jaarlijks geëvalueerd of deze doelen behaald zijn.”



CYCLUS VOOR DATAGEBRUIK

De PDCA-cyclus is een algemene cyclus voor het systematisch en cyclisch werken aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs. In de checkfase van de cyclus staat de evaluatie centraal. Het daadwerkelijke gebruik van data concentreert zich dan ook in deze fase. Ook binnen deze checkfase is het raadzaam cyclisch te werk te gaan.

Beleidscyclus en cyclus voor datagebruik



De vier fasen uit de cyclus voor datagebruik bieden scholen een stappenplan voor het daadwerkelijk gebruik van data:

Doel/vraag: de cyclus begint met het bepalen van het doel of de vraag waarvoor de gegevens verzameld worden. Bijvoorbeeld: ‘Hoeveel oud-leerlingen zitten na één jaar in het vervolgonderwijs nog steeds op dezelfde opleidingen?’

Dataverzameling: het daadwerkelijk verzamelen van de gegevens die nodig zijn om de vraag te beantwoorden. Bijvoorbeeld: gebruikmaken van reeds verzamelde informatie die is opgenomen in het ManagementVenster.

Analyse: contextualiseren, categoriseren, verbinden, berekenen en samenvatten van de verzamelde gegevens. In het ManagementVenster is deze stap grotendeels al gedaan voor de scholen. De gegevens worden op verschillende tabbladen gepresenteerd in de vorm van grafieken die voorzien zijn van een beknopte toelichting.

Interpretatie: hier gaat het om het vertalen van de conclusies van de analyse in actie. Deze actie kent op hoofdlijnen twee uitkomsten. De eerste betreft het opstellen van daadwerkelijke actiepunten. Daarmee wordt de cyclus van gegevensgebruik verlaten en wordt overgegaan naar de act-fase van de PDCA-cyclus. De tweede hoofduitkomst is een tweede cyclus van gegevensgebruik. De conclusie van de interpretatie kan immers zijn dat de gegevens onvoldoende informatie bieden om te besluiten tot welke actie overgegaan moet worden. Als bijvoorbeeld uit de analyses blijkt dat veel van de oud-leerlingen na één jaar wisselen van opleiding, weet u nog niet waardoor dat komt. Daarvoor is het bijvoorbeeld nodig om van oud-leerlingen te weten waardoor dit komt. Ligt het bijvoorbeeld aan een verkeerd verwachtingspatroon van de leerlingen door ontoereikende voorlichting of missen zij bepaalde kennis en vaardigheden voor hun vervolgonderwijs?

Evenals bij de beleidscyclus is het ook bij de cyclus voor datagebruik aan te raden om na te gaan welke personen uit uw school u erbij wilt betrekken. Ook hiervoor verwijzen wij naar de opdracht in [bijlage 1](#).

Volgens de pilotscholen was de cyclus voor datagebruik een heel handig hulpmiddel. We illustreren dit met onderstaande citaten.

“Door te starten met een onderzoeksvraag is duidelijk wat het datagebruik op moet leveren. Zo voorkom je dat je onnodig veel tijd besteedt aan het verzamelen van data. In het ManagementVenster staan bijvoorbeeld heel erg veel gegevens. Een onderzoeksvraag is een heel handig hulpmiddel om te voorkomen dat je in deze databak ‘door de bomen het bos niet meer ziet’.”

“De interpretatie-stap is heel cruciaal. Het is heel waardevol om deze stap samen met collega’s binnen de school te zetten. Samen kun je op die manier een op feiten gebaseerd breed gesprek voeren over LOB, doorstroom en aansluiting.”

“Er komt veel kijken bij het goed gebruiken van data. We zijn er nu achter dat het goed kan zijn om de cyclus meerdere malen te doorlopen. De uitkomsten van de eerste ronde van datagebruik riepen bij ons veel verdiepende vragen op. Bijvoorbeeld, waarom is er op dit punt uitval? Het is dan heel handig om de cyclus nog een keer te doorlopen met deze vraag als startpunt.”



3. ONDERZOEKSVRAGEN FORMULEREN

Het startpunt van de cyclus voor datagebruik is het bepalen van het doel of de vraag waarvoor de gegevens verzameld worden. Bij de start van de pilot 'optimaal werken met doorstroomdata' hebben de scholen dan ook hun eigen onderzoeksvragen geformuleerd. Voorafgaand aan en tijdens een startbijeenkomst hebben de scholen feedback gekregen op hun onderzoeksvragen. Op basis van de ervaringen opgedaan tijdens de pilot geven wij hier tips voor het formuleren van onderzoeksvragen.

VERSCHIL ONDERZOEKSVRAGEN EN IMPLEMENTATIEVRAGEN

Het uiteindelijke doel van de pilotscholen is het optimaliseren of verbeteren van de doorstroom van hun leerlingen naar het vervolgonderwijs. De vraag 'Hoe kan mijn school de doorstroom van onze leerlingen verbeteren?' is echter geen onderzoeksvraag, maar een implementatievraag. Bij implementatievragen staat de vraag naar activiteiten die u uit kunt voeren centraal. Om de juiste keuze voor activiteiten te kunnen maken, is het raadzaam eerst een goed beeld te hebben van de huidige situatie rondom de doorstroom op uw school. Dat beeld kunt u krijgen door een onderzoeksvraag te beantwoorden. Met behulp van dit antwoord kunt u kijken op welke punten de doorstroom eventueel verbeterd kan worden. Voorbeelden van onderzoeksvragen zijn:

- ▶ Welk percentage leerlingen van mijn school zit na één jaar in het vervolgonderwijs nog steeds op dezelfde opleiding?
- ▶ Zijn er daarbij verschillen tussen havo- en vwo-leerlingen?
- ▶ Zijn er verschillen tussen de verschillende vakgebieden in het vervolgonderwijs?
- ▶ Hoe verhouden de percentages van mijn school zich tot landelijke percentages?
- ▶ Welke knelpunten ervaren leerlingen bij de overstap naar het vervolgonderwijs?



AANDACHTSPUNTEN VOOR ONDERZOEKSVRAGEN

Voor het formuleren van onderzoeksvragen rondom doorstroom is een aantal aandachtspunten van belang:

Formuleer de onderzoeksvraag zo concreet mogelijk: de vraag ‘Hoe succesvol zijn mijn leerlingen in het vervolgonderwijs?’ is een algemene vraag. Om deze vraag te kunnen beantwoorden is het van belang concreter aan te geven wat u verstaat onder succesvol. U kunt daarbij denken aan: het percentage leerlingen dat na één jaar in het vervolgonderwijs nog dezelfde opleiding volgt, het percentage leerlingen dat na één jaar in het vervolgonderwijs niet gestopt is het met volgen van onderwijs of het percentage leerlingen dat na één jaar voldoende studiepunten heeft gehaald om over te gaan naar het tweede studiejaar.

Spits de vraag toe op uw eigen school: voor scholen moeten de antwoorden op hun onderzoeksvragen informatie opleveren die ze kunnen benutten om de doorstroom op hun school verder te optimaliseren. Het is daarom raadzaam vragen te stellen die betrekking hebben op de situatie op uw eigen school. Een algemene vraag als ‘Welke competenties hebben leerlingen nodig voor een succesvolle doorstroom naar het vervolgonderwijs?’ kan uiteraard wel het startpunt zijn. Maar met het antwoord op deze vraag weet u nog niet of de leerlingen van uw school bij de overstap naar het vervolgonderwijs over deze competenties beschikken. Daarvoor moet u de algemene vraag toespitsen op uw eigen school, bijvoorbeeld ‘Welke competenties zijn volgens mijn oud-leerlingen essentieel voor een goede doorstroom naar het vervolgonderwijs?’

Houd rekening met de praktische haalbaarheid: voor de beantwoording van onderzoeksvragen zijn data nodig. Sommige data zijn relatief eenvoudig beschikbaar, terwijl andere data een omvangrijke en/of ingewikkelde data-verzameling vergen. In een aantal gevallen kunt u dit laatste voorkomen door uw onderzoeksvraag enigszins bij te stellen. Stel dat u wilt weten hoe succesvol uw leerlingen zijn in het vervolgonderwijs en dat u deze vraag geconcretiseerd hebt als ‘Hoeveel leerlingen hebben na het eerste studiejaar voldoende studiepunten gehaald om door te gaan naar het tweede studiejaar?’ De data die u nodig heeft om deze vraag te beantwoorden zijn niet eenvoudig te verkrijgen. De instellingen voor vervolgonderwijs beschikken erover, maar mogen deze uitsluitend terugkoppelen als zij daarvoor toestemming hebben van de leerlingen. Als het doel van uw onderzoeksvraag was om een beeld te krijgen van het succes van uw oud-leerlingen in het vervolgonderwijs is het wellicht een praktischere oplossing om uw onderzoeksvraag te veranderen in ‘Hoeveel leerlingen zitten na één jaar in het vervolgonderwijs nog steeds op dezelfde opleiding?’ De data die u nodig heeft voor de beantwoording van deze vraag zijn opgenomen in het ManagementVenster. In het volgende hoofdstuk gaan wij nader in op databronnen die bruikbaar zijn voor het beantwoorden van doorstroomvragen. In [bijlage 2](#) staat een opdracht waarmee u zelf aan de slag kunt met het formuleren van onderzoeksvragen en het kiezen van data die nodig zijn voor de beantwoording van deze vragen.



VOORBEELD 1: FORMULEREN EN BIJSTELLEN ONDERZOEKSVRAGEN

School X had bij aanmelding voor de pilot de volgende vragen geformuleerd:

- ▶ Hoeveel leerlingen zijn geswitcht en/of uitgevallen in het eerste jaar van de vervolgopleiding?
- ▶ Hoe kunnen we switch en uitval verminderen?

Feedback op onderzoeksvragen

De eerste vraag is een onderzoeksvraag. De tweede vraag heeft meer het karakter van een implementatievraag. Door het antwoord op de eerste vraag te bespreken met betrokkenen en bijvoorbeeld door een gesprek met oud-leerlingen kunnen oorzaken van switch of uitval achterhaald worden. Het uiteindelijke doel van deze twee vragen is te bepalen welke activiteiten ondernomen kunnen worden om switch/uitval te verminderen. Om goed zicht te krijgen op de huidige situatie raden we u aan de eerste vraag nader uit te werken.

Door de school bijgestelde onderzoeksvragen

- ▶ Hoeveel leerlingen – van de in totaal ingestroomde leerlingen – zijn geswitcht naar een ander opleidingsdomein en/of uitgevallen in het eerste jaar van de vervolgopleiding?
 - uitgesplitst per mbo-instelling en/of per locatie;
 - uitgesplitst per opleidingsdomein;
 - uitgesplitst per sector op het vmbo;
 - uitgesplitst naar de locaties A en B van de theoretische leerweg.
- ▶ Wat zijn de percentages switchers uit de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg, uitgesplitst per gevolgde sector binnen het vmbo?
- ▶ Wat zijn oorzaken dat studenten zijn geswitcht en/of uitgevallen in het eerste jaar?
- ▶ Welk percentage van de leerlingen uit de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg stroomt in het mbo in dezelfde sector in als zij in het vmbo gevolgd hebben?
- ▶ Is er verschil in cijfers van switchers/uitvallers tussen leerlingen die doorstromen naar een opleiding die wel en niet aansluit bij de gevolgde sector binnen het vmbo?

- ▶ Hoeveel procent van de switchers die in eerste instantie hebben gekozen voor een ander opleidingsdomein, kiest alsnog een nieuwe mbo-opleiding in het opleidingsdomein dat aansluit bij de gevolgde sector binnen het vmbo?



VOORBEELD 2: FORMULEREN EN BIJSTELLEN ONDERZOEKSVRAGEN

School Y had bij aanmelding voor de pilot de volgende vragen geformuleerd:

- ▶ Hoe verhouden de studieresultaten van de leerlingen met een M-profiel zich tot de resultaten van de leerlingen die een N-profiel hebben gevolgd?
- ▶ Bij deze vraag wil de school bepaalde opleidingen specifiek eruit lichten.

Feedback op onderzoeksvraag

We vragen u om uw onderzoeksvraag iets aan te scherpen. U kunt daarbij met name denken aan een nadere concretisering van wat u verstaat onder studie-resultaten. Gaat het bijvoorbeeld om minder switchen en uitval na het eerste jaar of om cijfers die de leerlingen halen? Verder kunt u de suggestie om te kijken naar verschillende opleidingen uitwerken in een of meerdere concrete onderzoeksvragen, bijvoorbeeld:

- ▶ Naar welke opleidingen stromen leerlingen met een M-profiel en leerlingen met een N-profiel door?
- ▶ Welk percentage leerlingen van mijn school zit na één jaar in het vervolgonderwijs nog steeds op dezelfde opleiding?
- ▶ Zijn er daarbij verschillen tussen de verschillende vakgebieden in het vervolgonderwijs?

Door de school bijgestelde onderzoeksvragen

Het vermoeden bestaat dat op school Y meer leerlingen een N-profiel kiezen op havo en vwo dan landelijk gemiddeld is. De eerste vraag is of dit daadwerkelijk het geval is. Een tweede vraag die dan opkomt is of dit ook gevolgen heeft voor het aantal stoppers en switchers in het vervolgonderwijs. Als het antwoord op beide vragen 'ja' is, zou het zo kunnen zijn dat we eens kritisch naar de totstandkoming van de profielkeuze van onze leerlingen moeten kijken.

Dit leidt, met betrekking tot de schoolcarrière van leerlingen in H4 en V4, tot de volgende onderzoeksvragen:

- ▶ Is het percentage N-profielen in H4 en V4 tussen 2009 en 2015 hoger dan landelijk gemiddeld?
- ▶ Is de doorstroom (geen doublure of afstroom) van N-profielen in H4 en V4 beter of juist slechter ten opzichte van M-profielen op onze school?

Met deze eerste twee onderzoeksvragen willen we door middel van interne data onderzoeken of er op onze school meer dan landelijk gemiddeld voor N-profielen wordt gekozen en of de leerlingen die deze keuze maken ook succesvol zijn ten opzichte van hun klasgenoten met een M-profiel.

Met betrekking tot het vervolgonderwijs leidt het tot de volgende onderzoeksvragen:

- ▶ Hoeveel procent van de leerlingen met een N-profiel gaat ook naar een Natuur & gezondheid of Natuur & techniek gerelateerde studie?
- ▶ Hoe verhoudt het switchgedrag in het vervolgonderwijs van de uitstroom van leerlingen uit de N-profielen zich tot een landelijke benchmark van leerlingen uit de N-profielen?

Met deze onderzoeksvragen willen we onderzoeken of de leerlingen die een N-profiel hebben gekozen, daarmee een keuze hebben gemaakt die zich in het vervolgonderwijs ook voortzet.

We sluiten dit hoofdstuk af met een tip van een van de pilotscholen.

“De formulering van de onderzoeksvraag is belangrijk. We hadden in eerste instantie een brede en grote vraag. Het is gebleken dat het beter is om te werken met een vraag die je kunt behappen. Beperk de vraag, blijf bij de kern. Houd goed in je achterhoofd wat je met het antwoord op de vraag wilt gaan doen.”

4. DATABRONNEN

Voor de beantwoording van hun onderzoeksvragen hebben scholen data nodig. Deze kunnen zij uit meerdere databronnen halen. Deze databronnen onderscheiden zich op een tweetal belangrijke punten:

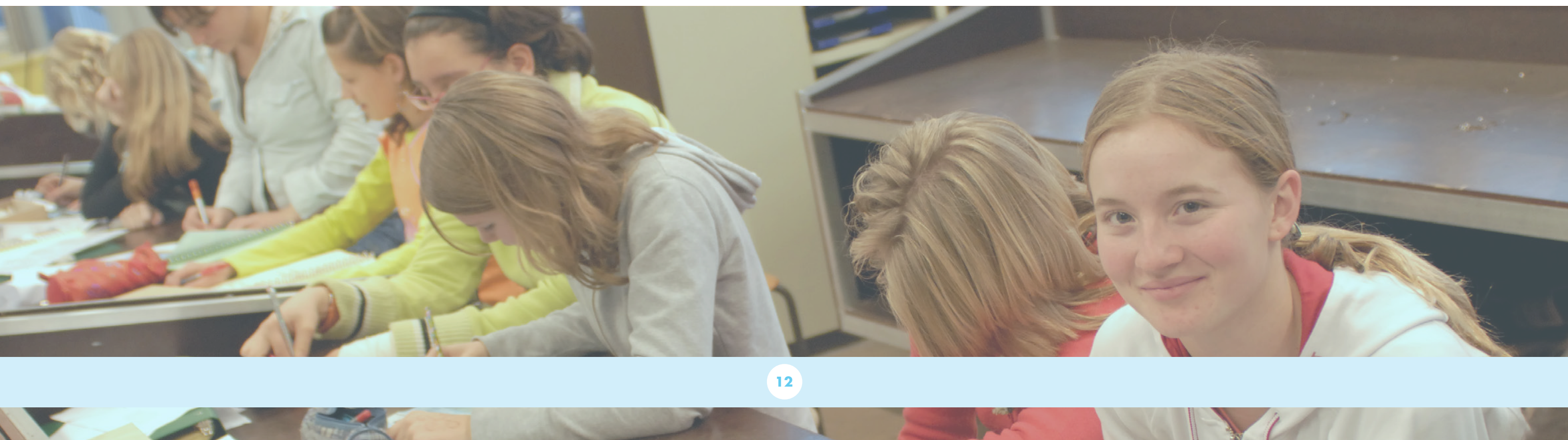
Aard van de data: een deel van de databronnen levert cijfermatige gegevens over de doorstroom van leerlingen naar het vervolgonderwijs, bijvoorbeeld het percentage leerlingen dat na één jaar in het vervolgonderwijs nog dezelfde opleiding volgt. Andere databronnen bieden kwalitatieve informatie, bijvoorbeeld welke knelpunten leerlingen ervaren bij de overstap naar het vervolgonderwijs.

Beschikbaarheid van de data: sommige databronnen zijn landelijk beschikbaar en toegankelijk voor scholen, bijvoorbeeld het ManagementVenster. Van andere databronnen kunnen scholen alleen gebruikmaken tegen een vergoeding, bijvoorbeeld de aansluitmonitor. Weer andere databronnen hebben betrekking op slechts een deel van de oud-leerlingen, bijvoorbeeld rapportages die een vo-school ontvangt van instellingen voor vervolgonderwijs. Tot slot kunnen scholen zelf hun eigen data verzamelen, bijvoorbeeld door interviews te houden met oud-leerlingen.

Met betrekking tot de aard van de data is het raadzaam cijfermatige informatie te combineren met kwalitatieve informatie. De cijfers geven een beeld van de feitelijke stand van zaken, bijvoorbeeld ‘Hoeveel van mijn havo-leerlingen switchen in het eerste jaar van het vervolgonderwijs van vakgebied?’ Kwalitatieve informatie kan zicht bieden op redenen voor deze stand van zaken. Bijvoorbeeld ‘Wat zijn redenen dat leerlingen switchen?’

“Dankzij de data weten we waar leerlingen naartoe gaan en of zij vertraging oplopen in het vervolgonderwijs. Deze informatie geeft een goed beeld en heeft voor ons een signaleringsfunctie. We leiden er vervolgvragen uit af, waarover we in gesprek gaan met oud-leerlingen. Je hebt de informatie uit de gesprekken nodig om te weten wat je uiteindelijk moet doen. De combinatie van cijfers en het verhaal van de oud-leerlingen maakt het gebruik van data krachtig en bruikbaar voor verbetering van je beleid. Het verhaal van de oud-leerlingen is goud waard.”

We benoemen hier een aantal databronnen. Voor meer informatie verwijzen wij graag naar de bijlagen en naar de websites.



MANAGEMENTVENSTER

De VO-raad heeft in samenwerking met Schoolinfo, DUO, Kennisnet en een klankbordgroep met onderwijsprofessionals een indicator ‘Doorstroom naar vervolgonderwijs’ ontwikkeld voor het SchoolVenster van Vensters VO.¹ In de pilot is deze informatie gebruikt door een school die de uitstroom van de eigen leerlingen wilde vergelijken met die van omliggende scholen. Omdat de gegevens in het SchoolVenster openbaar zijn, kon gemakkelijk een globaal beeld worden verkregen.

Een specifiek beeld van doorstroom komt naar voren in het ManagementVenster. Het ManagementVenster is voor alle vo-scholen beschikbaar. De gegevens zijn ‘kant en klaar’ en worden overzichtelijk weergegeven (in figuren). De vertaalslag van data naar begrijpelijke informatie is al gemaakt. Bovendien kunnen de gegevens vergeleken worden in de tijd (vijf schooljaren) en met landelijke gemiddelden. In [bijlage 3](#) kunt u meer lezen over het gebruik van het ManagementVenster.

In de module ManagementVenster van Vensters.nl vindt u gegevens van uw eigen school overzichtelijk weergegeven met verschillende benchmarks en trendinformatie. Het ManagementVenster helpt om analyses uit te voeren op de gegevens van uw eigen school. Op die manier kunt u de onderwijskwaliteit monitoren en verbeteren. U kunt rapportages downloaden die inzicht geven in zaken als examenresultaten, instroom, doorstroom, tevredenheid van bijvoorbeeld ouders of leerlingen, marktaandeel en financiën.

In het ManagementVenster downloadt u het rapport *Doorstroom naar vervolgonderwijs*. Om gebruik te kunnen maken van dit interactieve rapport heeft u het programma Tableau Reader nodig. Dat staat niet standaard op uw computer. Tableau is gratis en te downloaden via de [link](#).

In het rapport *Doorstroom naar vervolgonderwijs* staat doorstroominformatie van de leerlingen die op uw school hebben gezeten en zijn doorgestroomd naar het vervolgonderwijs. U kunt de cijfers inzien, analyseren en vergelijken met het landelijk gemiddelde. U kunt zelf normen en filters instellen in het rapport. In het voorjaar (mei/juni) wordt het rapport geactualiseerd met gegevens van een nieuw schooljaar.

Klik [hier](#) voor een korte instructievideo over dit rapport.

ALUMNIONDERZOEK

Alumnionderzoek heeft doorgaans als doel om uit te vinden hoe het leerlingen vergaat in het vervolgonderwijs. Met alumnionderzoek komt u niet zozeer aan betrouwbare doorstroomcijfers (de respons is doorgaans laag), maar krijgt u wel zicht op waarom leerlingen bepaalde keuzes maken. Deze informatie kan de doorstroomcijfers ‘inkleuren’. Als school kunt u ervoor kiezen uw eigen alumnionderzoek uit te (laten) voeren. Dat kan zowel door het uitzetten van een vragenlijst onder oud-leerlingen als door interviews met oud-leerlingen. Een andere mogelijkheid is gebruik te maken van landelijk alumnionderzoek, bijvoorbeeld:

- ▶ [De aansluitmonitor van DeDecaan.net](#)
- ▶ [De vo-monitor van ROA](#)

Het voordeel van een enquête is dat u gemakkelijk de inzichten van een groot aantal oud-leerlingen boven tafel krijgt. Het nadeel is dat de antwoorden vaak betrekkelijk ‘plat’ zijn; mogelijkheden om door te vragen (bijvoorbeeld ‘Wat maakte nou dat onze mentorlessen je zo goed hebben voorbereid op je studie?’) zijn beperkt. Bij interviews is het juist heel goed mogelijk om door te vragen en bij groepsgesprekken is het daarnaast mogelijk dat oud-leerlingen op elkaars antwoorden aanhaken. Hierbij wordt dus van een kleine groep oud-leerlingen veel informatie ingewonnen.

¹ Zie: www.scholenopdekaart.nl

NATIONAAL COHORTONDERZOEK (NCO)

Elke school ontvangt jaarlijks een rapportage van NCO. Deze bevat data over de vervolgopleidingen van uw oud-leerlingen en gegevens over de actuele schoolloopbaan van uw huidige leerlingen. De eerste rapportage is in mei 2017 beschikbaar gesteld. Zo kan u de prestaties van uw school vergelijken met die van gelijksoortige scholen.

CONTACT ONDERHOUDEN MET OUD-LEERLINGEN

Het houden van een onderzoek onder oud-leerlingen is eenvoudiger als de school contacten onderhoudt met haar oud-leerlingen. Dit kan bijvoorbeeld door hen uit te nodigen voor een terugkomavond of reünie, of door hen aan te sporen om via sociale media inzicht te geven in hun belevenissen in het vervolgonderwijs. Succesvol alumni-beleid zorgt ervoor dat oud-leerlingen zich betrokken voelen bij de school. Hierdoor kunnen oud-leerlingen worden 'ingezet' als vraagbaak voor de school, of voor huidige leerlingen. In de pilot zijn voorbeelden gegeven waarbij oud-leerlingen op een avond terugkwamen op de school om mee te praten over het nieuwe LOB-beleidsplan. Deze leerlingen konden gemakkelijk worden geworven doordat de school een actief netwerk op Facebook onderhoudt met oud-leerlingen. Een andere vorm waar weliswaar minder ervaring mee is, maar die veel potentie toont, is het aanmaken van een schoolprofiel op LinkedIn. Hiermee kunnen (oud-)leerlingen en de school zien waar oud-leerlingen terecht zijn gekomen; welke vervolgopleiding ze zijn gaan doen en waar ze nu werken. Dit maakt het relatief eenvoudig voor de school om na een aantal jaar eens contact op te nemen. Daarnaast geeft het een kwantitatief beeld van de vorderingen van oud-leerlingen en biedt het een ingang voor vragen van de huidige leerlingen, bijvoorbeeld over de interessante en minder interessante aspecten van een bepaalde opleiding. We hebben een [handreiking](#) geschreven waarin we stap voor stap beschrijven hoe u als school uw LinkedIn-pagina zo kunt inrichten dat de vorderingen van oud-leerlingen inzichtelijk worden.

Ervaringen met gesprekken met oud-leerlingen

“Een gesprek met oud-leerlingen werkt volgens ons veel beter dan een vragenlijst. In een gesprek kun je doorvragen en de verdieping zoeken; dit levert heel veel op. Dit lukt veel minder met een vragenlijst. We houden op twee momenten gesprekken met leerlingen. Het eerste moment is net voor het examen. Dan blikken we terug op onze begeleiding bij de keuze voor een vervolgopleiding. Tijdens dit gesprek kondigen we al aan dat we de leerlingen graag nog een keer willen spreken als zij al in het vervolgonderwijs zitten. Dit tweede gesprek is halverwege het eerste leerjaar in het vervolgonderwijs. We gaan dan naar de school voor vervolgonderwijs toe en spreken daar met onze oud-leerlingen en met vertegenwoordigers van het vervolgonderwijs. We geven duidelijk aan dat we graag willen leren van de ervaringen en dat onze oud-leerlingen eerlijk mogen zeggen wat wij beter hadden kunnen doen. We stellen zo veel mogelijk open vragen.”

Ervaringen met een enquête onder oud-leerlingen

Een pilotschool heeft in de afgelopen jaren activiteiten doorgevoerd om de voorbereiding van leerlingen op het vervolgonderwijs te verbeteren. Om zicht te krijgen op hoe de voorbereiding op het vervolgonderwijs door leerlingen van verschillende cohorten ervaren is, heeft de school een korte enquête uitgezet onder leerlingen die 1 jaar en die 5 jaar van school waren. Met de enquête wilde de school vooral informatie ophalen over hoe leerlingen de begeleiding bij de profiel- en studiekeuze ervaren hebben. Een voorbeeld van een enquêtevraag is: ‘Wat voor cijfer geef je aan de begeleiding in je studiekeuze door jouw mentor?’ Daarnaast heeft de school met de vragenlijst ook informatie opgehaald over de studievoortgang van de leerlingen, zoals het aantal behaalde studiepunten in verschillende studie jaren.

De respons op de vragenlijst was behoorlijk, ca. 38%. Op basis van eerste uitkomsten uit het onderzoek en op basis van de bespreking van de uitkomsten met enkele betrokkenen (teamleider, mentoren, decanen) zijn eerste lessen getrokken voor de begeleiding bij de profielkeuze en de studiekeuze en voor het doorstroombeleid in brede zin.

De decaan als persoonlijke connectie: kracht en risico

Een pilotschool die heel succesvol is in het contact met oud-leerlingen via sociale media constateert dat de binding tussen de school en de oud-leerlingen sterk is gelinkt aan de persoon van de decaan. Enerzijds zorgt dit ervoor dat veel leerlingen zich als 'vriend' aanmelden bij deze populaire decaan. Anderzijds maakt dit de contacten met oud-leerlingen kwetsbaar. Als de decaan de school verlaat, is de verbinding met oud-leerlingen ook weg voor de school.

SCHOOLVERLATERSONDERZOEK

Een knelpunt bij onderzoek onder oud-leerlingen is dat de respons vaak laag is. Onderzoek onder schoolverlaters op het moment dat ze nog op de vo-school zitten, biedt hiervoor een alternatief. Vanzelfsprekend kunnen deze leerlingen niet worden bevraagd over hun ervaringen met het vervolgonderwijs, maar ze kunnen wel al reflecteren op hun periode op de vo-school en specifiek het LOB-beleid. Omdat de leerlingen goed kunnen worden aangesproken op het invullen van de vragenlijst, is het gemakkelijk om een hoge respons te halen. Ook het organiseren van een gesprek met deze leerlingen is eenvoudiger dan met oud-leerlingen. De leerlingen zijn immers 'nog in huis'.

TERUGKOPPELING DOOR INSTELLINGEN VOOR VERVOLGONDERWIJS

Wanneer er vanuit de school veel leerlingen naar één vervolginstelling doorstromen, is het zinvol om na te gaan of de instelling doorstroominformatie over de leerlingen kan terugkoppelen. Dit geldt vooral voor vmbo-scholen en havo-afdelingen waarbij veel leerlingen in de stad of regio blijven. Mbo- en hbo-instellingen houden in hun administratiesysteem bij hoe de interne studieloopbaan van een student verloopt. Sommige instellingen koppelen dit al terug naar de vo-scholen waar hun studenten vandaan komen. Wat precies wordt teruggekoppeld is afhankelijk van wat de vervolgopleiding registreert en welke afspraken hierover worden gemaakt tussen de vervolgopleiding en de vo-school. Voorbeelden van gegevens die instellingen voor vervolgonderwijs terugkoppelen aan vo-scholen zijn:

- ▶ totaal aantal ingestroomde leerlingen (naar vooropleiding en profiel);
- ▶ aantal ingestroomde leerlingen per hbo-sector (naar vooropleiding en profiel);
- ▶ behaalde studiepunten in eerste jaar (naar vooropleiding en profiel en inclusief benchmark);
- ▶ propedeuserendement (naar vooropleiding en profiel en inclusief benchmark);
- ▶ uitvallers en switchers (naar vooropleiding en profiel en inclusief benchmark).



In de pilot bleek dat zowel de vo-scholen als de scholen voor vervolgonderwijs positief waren over het samenwerken bij het gebruik van doorstroomdata.

“We hebben goede gesprekken gehad met het vervolgonderwijs. Zij hebben informatie over onze oud-leerlingen die voor ons heel waardevol is. Deze informatie maakt het mogelijk dat we nu dieper gaan kijken. Een belangrijke vraag daarbij is hoe het komt dat leerlingen uitvallen.”

“Tijdens de pilot hebben we in regionaal verband met elkaar gewerkt. Als vo-school en instelling voor vervolgonderwijs hebben we informatie met elkaar gedeeld. Dat voegt daadwerkelijk iets toe.”

“Als vervolgonderwijs gaan we anders het gesprek met vo-scholen aan en kijken we anders naar data. We werken nu veel meer vraaggestuurd. Ons uitgangspunt bij het in beeld brengen van data is: wat kan de vo-school ermee doen?”



5. ANALYSE: TIPS VOOR HET IN BEELD BRENGEN VAN DOORSTROOMDATA

Bij het verzamelen van doorstroomdata krijgt u soms ‘ruwe’ gegevens waar u zelf nog analyses op moet uitvoeren en krijgt u soms gegevens die al helder gepresenteerd zijn. We geven hier een aantal tips voor het in beeld brengen van kwantitatieve doorstroomdata.

TABELLEN OF FIGUREN

- ▶ Hoe fijnmaziger u de gegevens in beeld brengt, hoe minder overzichtelijk het wordt. Wanneer u in beeld wilt brengen naar welke specifieke opleidingen leerlingen gaan, zijn er veel meer gegevens te presenteren dan wanneer u dat per opleidingssectoren of cluster/vakgebied doet. Een grafiek is minder geschikt voor grote hoeveelheden gegevens. Kies dan voor een tabel.
- ▶ Blijf bij de kern. Presenteer de belangrijkste gegevens centraal (bijvoorbeeld in grafieken) en zet eventueel de achterliggende gegevens (in tabellen) in een bijlage.

AANTALLEN OF PERCENTAGES

Door met percentages te werken ziet u direct hoe de doorstroom verdeeld is over onderwijssectoren, opleidingstypen, etc. Toch kan het soms beter zijn om met absolute aantallen te werken:

- ▶ Als het om kleine aantallen gaat, zeggen percentages niet zoveel: één persoon meer of minder kan al een heel ander beeld opleveren.
- ▶ Voor uw eigen controle is het beter om met absolute aantallen te werken of deze erbij te houden. Wanneer u bijvoorbeeld in 2011 honderd doorstromers hebt, en voor de situatie na één jaar in 2012 komt u op negentig uit, dan ziet u dat er tien leerlingen ontbreken.

“We hadden nog nooit zo diep in het systeem gekeken. Maar uiteindelijk blijken de meest basale cijfers de meest bruikbare voor het beleid. Als je te veel gaat uitsplitsen, worden de aantallen namelijk heel erg klein. Bij beleid gaat het om de rode draad en niet om incidenten.”

SAMENBRENGEN VAN GEGEVENS MEERDERE SCHOLEN

Wanneer een school meerdere vestigingen heeft, kunnen de doorstroomgegevens bij elkaar worden gebracht, zodat een totaalbeeld ontstaat. Enkele aandachtspunten:

- ▶ Wanneer u een gemiddelde wilt berekenen van een aantal vestigingen, kunt u dat alleen doen als u de **absolute aantallen** hebt. Over percentages kunt u geen gemiddelde nemen omdat de totalen kunnen verschillen.
- ▶ Houd verschillende **onderwijstypen van elkaar gescheiden**: vmbo, havo en vwo apart. Wanneer u bijvoorbeeld havo- en vwo-leerlingen bij elkaar zou nemen, dan zou u bij de doorstroom naar het hbo niet weten hoeveel vwo-leerlingen hierbij zitten, wat het beeld vertroebelt.

BENCHMARKING: VERGELIJKING MET ANDERE SCHOLEN

Voor scholen is het prettig om zichzelf te kunnen vergelijken met soortgelijke scholen of met een landelijk gemiddelde. Dan is na te gaan of het doorstroompatroon ‘normaal’ is of juist afwijkt van andere scholen. Databronnen waarvan de data landelijk of regionaal beschikbaar zijn, bieden in veel gevallen benchmarkgegevens. Eigen onderzoek van de school heeft deze mogelijkheid niet.



Benchmarking en kleine aantallen leerlingen

In het ManagementVenster staat de benchmark 'alle leerlingen met dezelfde kenmerken', bijvoorbeeld alle havisten met profiel E&M. Een dergelijke uitsplitsing binnen één school heeft betrekking op een veel kleiner aantal leerlingen. Op één school zagen we dat 10 van de 16 havisten met profiel NT doorstroomden binnen de sector Techniek (62,5%), schijnbaar ruim onder de 67,5% die dit landelijk doet. Als echter één leerling meer deze overstap had gemaakt, was het percentage 68,8% (11 van 16) geweest, en dus 'beter' dan landelijk. Op kleine scholen of met veel uitsplitsingen maakt één leerling ogenschijnlijk het verschil tussen beneden- en bovengemiddeld. In dat soort gevallen kunt u beter voorzichtig zijn met uitspraken.

Benchmarking en vieren van successen

We merkten tijdens de pilot dat scholen sterk gericht waren op aspecten waar ze onder het landelijk gemiddelde scoorden, maar voorbij gingen aan zaken waar zij juist beter scoorden. Terwijl het (ook met ambitieuze doelen) ook goed is om juist bij die dingen stil te staan, en successen te vieren en vast te stellen welke aspecten niet 'aangepakt' hoeven te worden.



6. INTERPRETATIE: VERTALEN VAN CONCLUSIES IN ACTIES

Als de doorstroomdata op een rij staan, is het goed om een bijeenkomst te organiseren met de betrokkenen. Hier presenteert één persoon de doorstroomdata en wordt er vervolgens discussie gevoerd over de interpretatie van de cijfers en de mogelijke gevolgen voor het beleid.

WAT KUNT U NIET UIT DE DATA HALEN?

Doorstroomdata brengen in beeld hoe het oud-leerlingen vergaat in het vervolgonderwijs na het behalen van het diploma en eventueel ook welke knelpunten zij ervaren bij de overstap. Data laten zien wat de feiten zijn. Uit de data kan niet direct worden afgeleid of uw school het goed gedaan heeft. Zo zijn er vele redenen voor leerlingen om te stoppen met hun opleiding of aan een andere opleiding te beginnen. Het is op zijn minst een gedeelde verantwoordelijkheid van het vo en het vervolgonderwijs, en uiteindelijk ook van de leerling zelf.



WAT KUNT U WEL UIT DE DATA HALEN?

Doorstroomdata laten zien wat de feiten zijn. Deze feiten kunnen aanleiding zijn om nader te gaan kijken waarom bepaalde zaken tegenvallen en welke verbeteracties mogelijk zijn. Stapsgewijs ziet dat er zo uit:

1. Doorstroomcijfers laten zien **wat de feiten zijn**. Bijvoorbeeld: ‘Hoe doen mijn oud-leerlingen het in het vervolgonderwijs?’
2. Op basis van de feiten kunt u bepalen **wat u daarvan vindt**. Bijvoorbeeld: de doorstroomcijfers laten zien dat uw oud-havo-leerlingen het niet goed doen in het vervolgonderwijs; zij switchen relatief vaak en stromen relatief vaak uit na het eerste jaar. U vindt dit geen wenselijke situatie.
3. Wat zijn **mogelijke oorzaken** voor de gevonden feiten? Bijvoorbeeld: de doorstroomcijfers laten niet zien wat de redenen voor de tegenvallende doorstroom van de oud-havo-leerlingen zijn. Daarom zet u een enquête uit onder deze leerlingen. De uitkomsten daarvan laten zien dat een groot deel van de leerlingen vindt dat hun zelfstandigheid te klein was om goed te functioneren in het hoger onderwijs. Daarnaast gaven ze aan dat ze te weinig hadden geleerd om samen te werken en dat ze te weinig praktijkvoorbeelden hadden gezien. Ook wilden ze graag bij een studie meelopen voordat ze hun definitieve keuze moesten maken.
4. Welke **verbeteracties** kunnen deze oorzaken wegnemen of verkleinen? Bijvoorbeeld: de schoolleiding en docenten passen in overleg het onderwijsaanbod aan zodat er meer aandacht komt voor de zelfstandigheid van leerlingen en voor samenwerken. Verder nemen decanen het voortouw bij het intensiveren van de loopbaanoriëntatie en -begeleiding, zodat leerlingen meer praktijkvoorbeelden te zien krijgen en een dag mee kunnen lopen bij mogelijke vervolgopleidingen.

Combinatie van meerdere databronnen

Uit de doorstroomcijfers van een van de pilotscholen bleek dat relatief veel vwo-leerlingen doorstroomden naar het hbo. Om te onderzoeken waarom relatief veel leerlingen deze (landelijk gezien ongebruikelijke) keuze maakten, heeft de school een enquête uitgezet onder oud-leerlingen. Wat bleek: veel leerlingen kozen voor het hbo omdat ze daar een creatieve opleiding konden volgen. Niet het niveau ("Wo is te moeilijk"), maar de richting ("Een creatieve opleiding spreekt meer aan") bleek de reden. Er was dus veelal sprake van een positieve keuze van leerlingen, in plaats van een negatieve.

Relatie profielkeuze en vervolgopleiding

Een van de inzichten die de pilot bij een school heeft opgeleverd, is dat leerlingen met een N&G-profiel relatief vaak kiezen voor een economische vervolgopleiding. Een deel van deze leerlingen heeft zich volgens de school 'met veel moeite door het examen gesleept'. De school constateert hierbij dat leerlingen vaak het E&M-profiel mijden omdat ze anders geen toegang denken te hebben tot veel vervolgopleidingen. In de praktijk is het N&G-profiel echter maar voor een beperkt aantal opleidingen vereist (voor bijvoorbeeld Verpleegkunde wordt het niet geëist).

Is switchen erg?

Bij leerlingen uit de sector zorg&welzijn is het switchgedrag in het vervolgonderwijs behoorlijk hoog. Dit komt mogelijk doordat er binnen dit vakgebied in het mbo weinig opleidingen zijn. Als een leerling iets anders wil doen, komt hij al snel in een ander vakgebied terecht.

Vervolgens stelde de school zichzelf de vraag hoe erg switchen is. Leerlingen kunnen immers de verkeerde keuze maken en als ze door te switchen wel op een juiste opleiding terecht komen, is switchen toch niet zo erg? Maar de school stelde vast dat leerlingen die van de sector zorg&welzijn afkomen en switchen vaak een jaar studievertraging oplopen. Dit is volgens de school niet wenselijk en moet zo veel mogelijk voorkomen worden.



BIJLAGE 1

OPDRACHT BETROKKENHEID BIJ BELEIDSCYCLUS EN CYCLUS VOOR DATAGEBRUIK

Welke personen/functies zijn bij u op school betrokken bij de verschillende fasen uit de beleids- en onderzoekscyclus voor het gebruik van doorstroomdata? Geef dit aan voor de huidige en de ideale situatie.

BELEIDSCYCLUS	HUIDIGE SITUATIE	IDEALE SITUATIE
Plan		
Do		
Check		
Act		
CYCLUS VOOR DATAGEBRUIK		
Onderzoeksvraag bepalen		
Dataverzameling		
Analyse		
Interpretatie		

Wat is er nodig om van de huidige situatie naar de ideale situatie te komen?

Do

BIJLAGE 2

OPDRACHT ONDERZOEKSVRAGEN EN DATAVERZAMELING

1. ONDERZOEKSVRAAG
2. DATAVERZAMELING
a. Welke data wil u gebruiken om uw onderzoeksvraag (vragen) te beantwoorden?
b. Zijn deze data al beschikbaar of moet u ze zelf gaan verzamelen?
c. Indien zelf verzamelen: Heeft zelf verzamelen de voorkeur of kan de onderzoeksvraag met enige aanpassing wel beantwoord worden met bestaande data?
d. Indien zelf verzamelen de voorkeur: Hoe wilt u daarbij te werk gaan, wie gaat het doen en heeft u daarbij ondersteuning nodig?
e. Indien aanpassing onderzoeksvraag de voorkeur: Wat is uw aanpaste onderzoeksvraag en welke data gaat u gebruiken?

BIJLAGE 3

WAT BIEDT HET MANAGEMENTVENSTER

Het ManagementVenster biedt de volgende informatie:

- ▶ Naar welke onderwijssectoren leerlingen doorstromen (mbo-hbo-wo-vo), per onderwijssoort vo, met en zonder diploma en van de laatste 5 schooljaren.
- ▶ Naar welk type opleidingen (vakgebieden) leerlingen doorstromen, in combinatie met de gekozen profielen en sectoren in het vo, per onderwijssoort, met en zonder diploma en van de laatste 5 schooljaren.
- ▶ De situatie na één jaar en na twee jaar: hoeveel procent van de leerlingen blijft in dezelfde sector, hoeveel procent switcht en hoeveel procent valt uit, per onderwijssector en per onderwijssoort vo, met en zonder diploma en van de laatste 5 jaren.
- ▶ De situatie na één jaar en na twee jaar: hoeveel procent van de leerlingen blijft in hetzelfde vakgebied, hoeveel procent switcht en hoeveel procent valt uit, per onderwijssector (mbo/hbo/wo) en per onderwijssoort vo, met en zonder diploma en van de laatste 5 jaren.
- ▶ Rapportage over behalen van startkwalificatie uitstromende leerlingen, per onderwijssoort vo, met en zonder diploma en van de laatste 5 jaren.
- ▶ Uitstroom uitgesplitst naar jongens en meisjes, per onderwijssoort vo, met en zonder diploma en van de laatste 5 jaren.

Toegang tot het ManagementVenster

1. Ga naar mijn.vensters.nl.
2. Heeft u nog geen account? Klik dan op 'Nog geen account?' en vul het formulier in.
3. Log in met uw gebruikersnaam en wachtwoord.
4. Klik op de tegel ManagementVenster en klik op 'Doorstroom naar vervolgonderwijs'.
5. Vervolgens kunt u de rapportage downloaden. Hiervoor heeft u het programma Tableau Reader nodig. Dit kunt u gratis downloaden vanaf deze [website](#).

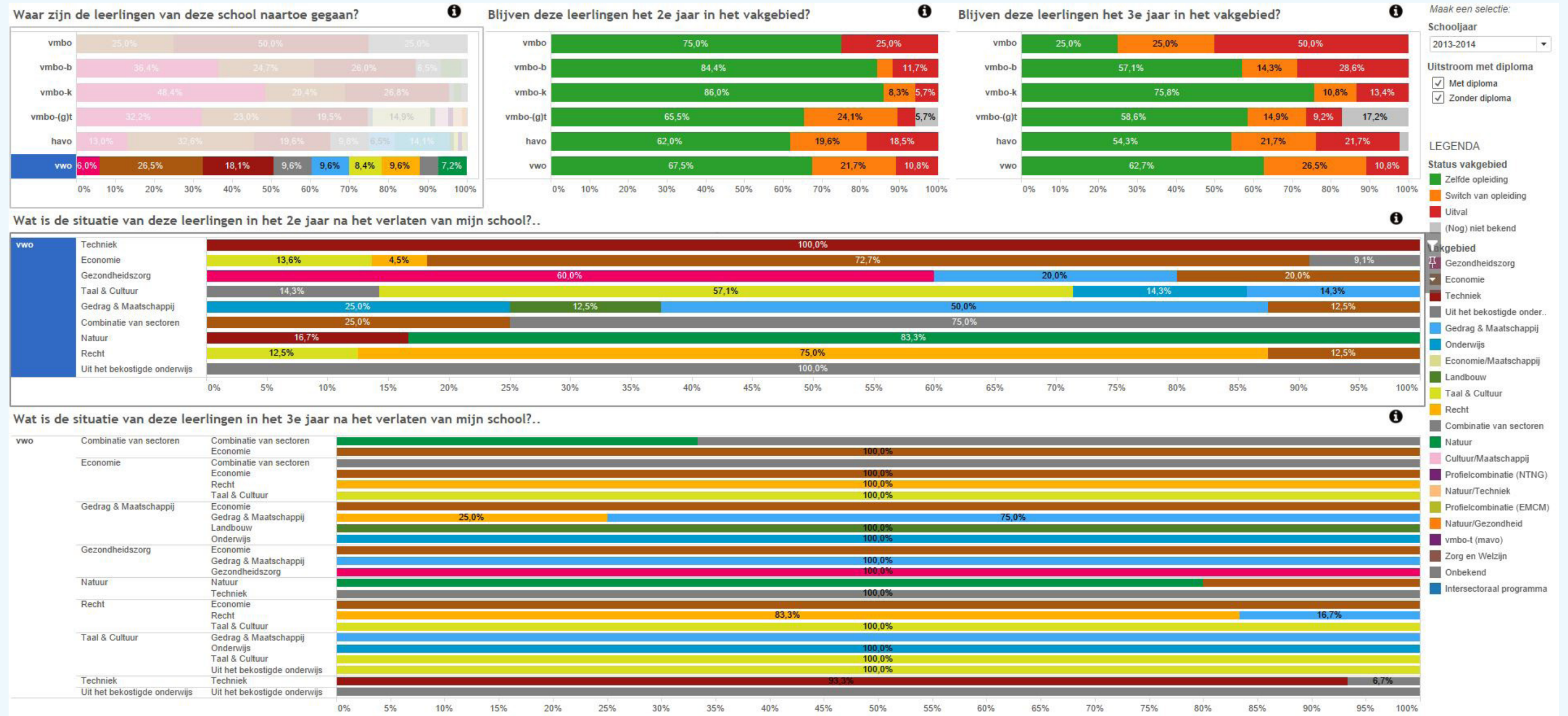
VOORBEELDEN

Aansluiting op vervolgonderwijs



VOORBEELDEN

Switch en uitstroom vakgebied



COLOFON

Dit is een uitgave van de VO-raad in samenwerking met Oberon

Redactie: Margot Oomens, Eelco van Aarsen, Sanne Weijers

Fotografie: Groenhorst College Maartensdijk
Gymnasium Apeldoorn
Rietveld College
Wolfert College

Utrecht, december 2017

VO-raad
Aidadreef 4, 3561 GE Utrecht

© 2017 VO-raad, Utrecht

